

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Тетяна ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА

«30» вересня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ В БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ

освітньо-професійна програма «Бізнес-адміністрування»

спеціальність 073 Менеджмент

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь Магістр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних систем

Полтава
2021 – 2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» для здобувачів вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Бізнес-адміністрування

спеціальності 073 Менеджмент

Мова викладання державна

Розробник: Дячков Дмитро, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, д.е.н., доцент

«30» серпня 2021 року

Розробник

(підпис)

Дмитро ДЯЧКОВ

Схвалено на засіданні кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної
протокол від «30» серпня 2021 р. № 1

Затверджено завідувачем кафедри

«30» серпня 2021 року

(підпис)

Тетяна ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА

Погоджено гарантом освітньої програми Бізнес-адміністрування

«30» серпня 2021 року

(підпис)

Дмитро ДЯЧКОВ

Схвалено головою НМР спеціальності «Менеджмент»

(підпис)

Тетяна САЗОНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин –	90	
Кількість кредитів –	3	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (<i>обов'язкова</i> чи <i>вибіркова</i>)	Обов'язкова	
Рік навчання (шифр курс)	1 073МЕН_мд_2021[8](БА)	1 073МЕН_мз_2021[8](БА, л.н.)
Семестр	2	1/2
Лекції (годин)	16	10
Практичні (семінарські) (годин)	14	4
Самостійна робота (годин)	60	76
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота), годин	-	20
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» освітньо-професійної програми Бізнес-адміністрування: «Методологія та організація наукових досліджень», «Управління підприємством у бізнес-середовищі», «Управління ризиками у підприємстві», «Договірне право».

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» – формування системи спеціальних знань у здобувачів вищої освіти з питань управління безпекою в бізнес-середовищі, формування ефективної системи управління безпекою на підприємствах з урахуванням вимог системи національної безпеки.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань:

- вивчення основних теоретичних положень управління безпекою підприємства;
- визначення основних напрямів забезпечення національної безпеки держави;
- формування знань, умінь та творчого підходу при розробці та управлінні системою безпеки підприємства;
- розкриття специфіки тінізації економіки;
- характеристика етапів формування зарубіжних і вітчизняних тіньових фінансових потоків;
- вивчення основних категорій, принципів побудови, показників економічної безпеки з метою здійснення економічного аналізу і моделювання на макrorівні та розробки заходів щодо регулювання рівня тінізації економіки;
- визначення ринкового механізму детінізації економіки;
- розкриття особливостей формування системи управління безпекою підприємства;
- визначення основних форм управління безпекою підприємства;
- проведення базисних та нормативних прогнозних розрахунків на основі статистичного аналізу, враховуючи тенденції та закономірності економіки.

Компетентності:

загальні:

ЗК 1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

- ЗК 3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

фахові:

ФК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів

ФК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани

ФК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх своєчасну реалізацію

ФК 12. Здатність до управління безпекою та ризиками організації в бізнес-середовищі

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність

ПРН 16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення

Методи навчання:

- за джерелом знань: практичні методи (МН 3): практичні роботи, виконання ситуаційних вправ;

- за логікою: дедуктивний (НМЛ 2), аналітичний (НМЛ 4), синтетичний (НМЛ 5), порівняння (НМЛ 6), узагальнення (НМЛ 7), конкретизація (НМЛ 8);

- за мисленням: евристичний (НММ 4);

- за ступенем керівництва: методи самостійної роботи вдома (МНСР 1);

- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод формування пізнавальних інтересів (МСМ 1): створення ситуації інтересу; метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (МСМ 2): заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження;

- методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (МНК 1), методи письмового контролю (МНК 2), тестовий контроль (МНК 4);

- інноваційні: інтерактивний метод (МНІ 3): кейс-метод, проектування професійних ситуацій, мозковий штурм, командні конкурси і змагання тощо.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі

Поняття безпеки підприємства. Ієрархія рівнів безпеки. Категоріальний апарат управління безпекою підприємства. Об'єкти, предмети захисту від потенційних загроз і протиправних посягань. Класифікація національних інтересів. Основні напрями державної політики національної безпеки. Світовий досвід забезпечення безпеки підприємства.

Економічна безпека підприємства у контексті національної безпеки України. Загрози безпеці. Чинники впливу на безпеку. Виявлення та ідентифікація чинників

ризиків, небезпек і загроз. Гарантування безпеки. Основні загрози безпеки особи (персоналу) організації.

Тема 2. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі

Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління безпекою. Система показників оцінки основних передумов досягнення рівня економічної безпеки підприємства. Методи дослідження безпеки. Складові економічної безпеки України та методика їх оцінювання. Методичний підхід до оцінювання економічної безпеки регіону та галузі. Індикаторний підхід. Ресурсно-функціональний підхід. Програмно-цільовий. Сутність підходу на основі теорії економічних ризиків. Комплекс методичних підходів щодо оцінювання економічної безпеки підприємства.

Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства

Комерційна таємниця підприємства. Відомості, що становлять комерційну таємницю підприємства. Правові аспекти комерційної таємниці.

Механізм визначення переліку інформації, що становить комерційну таємницю. Досвід іноземних підприємств щодо визначення комерційної таємниці. Тотальний, плагіаторський, аналітичний та експертний способи визначення комерційної таємниці.

Поняття та особливості недобросовісної конкуренції. Види недобросовісної конкуренції. Форми недобросовісної конкуренції: економічне, пряме фізичне придушення, промислове шпигунство. Економічне шпигунство: поняття та особливості. Форми та методи економічного шпигунства. Шпигунство як спосіб добування інформації, що становить комерційну таємницю. Налагодження охорони комерційної таємниці на підприємстві. Контроль персоналу. Використання технічних засобів.

Економіко-математичне моделювання стану економічної безпеки підприємства на основі використання комплексного поєднання кількісних економіко-математичних та якісних евристичних методів. Здійснення перевірки узгодженості думок експертів відносно стану економічної безпеки підприємства за допомогою коефіцієнта конкордації. Моделювання факторів зони економічної безпеки підприємства методом факторного аналізу. Оцінка стану економічної безпеки підприємств за допомогою економіко-математичних методів: кластерного аналізу та побудови нейросітьових мереж з самонавчанням. Визначення стану економічної безпеки підприємства на основі градації їх рівнів.

Тема 4. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки

Тіньова економіка в контексті світових господарських систем. Світова кримінальна економіка: кіберзлочинність, білокомірцева злочинність, наркобізнес, легалізація кримінальних доходів. Корупція як інституція тіньової економіки. Стадії кримінального економічного циклу.

Тінізація економіки в розвинених країнах: просторово-часовий аспект. Особливості тінізації економіки в трансформаційних системах. Причини існування тіньової економіки та її інституціоналізації в Україні.

Відповідальність держави за масштаби різних секторів тіньової економіки. Залучення державних структур в тіньову діяльність. Злиття капіталу і влади. Олігархічні структури в економіці. Регулююча роль держави в економіці. Основні напрями і методи державного впливу на тіньову економіку. Розвиток конкуренції у трансформаційній економіці як шлях детінізації економіки. Інститут банкрутства – ефективний захист власника в умовах детінізації економіки. Детінізація доходів населення в умовах трансформаційних перетворень. «Втеча капіталу» з трансформаційних країн у системі глобального перерозподілу фінансових ресурсів.

Тема 5. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі

Управління безпекою як функція та її значення для установи, організації, підприємства. Трактуювання безпеки установи, організації, підприємства: поняття, підходи до визначення сутності. Групування небезпек і загроз безпеці підприємства за кваліфікуючими ознаками.

Рівні забезпечення безпеки підприємства, закономірності управління самоорганізаційною системою безпеки підприємства.

Формування системи управління безпекою підприємства на засадах теоретичних підходів до управління. Положення та особливості системного, програмно-цільового, інституційного, підходів.

Тема 6. Складові безпеки підприємства

Класифікація складових системи безпеки підприємства: економічна безпека, фінансова безпека, інформаційна безпека, енергетична безпека, продовольча безпека підприємства, інноваційно-технологічна безпека підприємства, зовнішньоекономічна безпека підприємства.

Особливості реалізації політики інформаційної безпеки на підприємствах агропродовольчої сфери України.

Тема 7. Система управління безпекою підприємства

Організація системи безпеки підприємства. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства. Стратегічне та інноваційне забезпечення системи управління безпекою підприємства. Організаційна структура управління безпекою установи, організації, підприємства: роль і відповідальність відділів з безпеки. Моделі організаційних структур з управління фінансово-економічною безпекою установи, організації, підприємства, кількісний і якісний склад, рівень технічної оснащеності, розміри фінансування та місце штатного підрозділу економічної безпеки в структурі підприємства. Основні завдання та склад Ради з безпеки підприємства, як вищого колегіального органу.

Служба безпеки як підсистема підприємства. Мета та завдання служби безпеки. Типові функції служби безпеки підприємства. Процедура створення та ліквідації служби безпеки підприємства. Кадрове, матеріально-технічне та правове забезпечення діяльності служби безпеки підприємства.

Структура та особливості управління діяльністю служби безпеки підприємства. Особливості підбору персоналу для роботи у службі безпеки. Складові служби безпеки підприємства: сектор охорони, режиму, технічного захисту, оперативної роботи. Завдання служби безпеки щодо гарантування режиму та охорони. Перевірка роботи служби безпеки. Особливості використання послуг зовнішніх охоронних організацій як альтернатива створення служби безпеки підприємства.

Особливості формування та функціонування системи управління безпекою підприємств агропродовольчої сфери України

Тема 8. Форми управління безпекою підприємства

Пріоритетні напрями організації безпеки на підприємстві. Контролінг як засіб забезпечення системи безпеки підприємства. Використання послуги аутсорсингу для організації безпеки на підприємстві. Інноваційні форми фінансування безпеки підприємства.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	073МЕН_мд_2021[8](БА)				073МЕН_мз_2021[8] (БА, л.н.)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
л		п	с.р.	л		п	с.р.	
Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі	11	2	2	7	12	2*	-	10
Тема 2. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі	11	2	2	7	12	2*	-	10
Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	11	2	2	7	12	-	-	12
Тема 4. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки	11	2	2	7	10	2	2	6
Тема 5. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі	11	2	2	7	12	-	-	12
Тема 6. Складові безпеки підприємства	11	2	2	7	10	2	-	8
Тема 7. Система управління безпекою підприємства	11	2	2	7	10	2	2	6
Тема 8. Форми управління безпекою підприємства	13	2	-	11	12	-	-	12
В т. ч. індивідуальна робота: контрольна робота	-	-	-	-	-	-	-	20
Усього годин	90	16	14	60	90	10	4	76
ЕКЗАМЕН	27	-	-	27	27	-	-	27

* - настановчі лекції

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
		073МЕН_мд_2021[8](БА)	073МЕН_мз_2021[8](БА, л.н.)
1	Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі	2	-
2	Тема 2. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі	2	-
3	Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	2	-
4	Тема 4. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки	2	2
5	Тема 5. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі	2	-
6	Тема 6. Складові безпеки підприємства	2	-
7	Тема 7. Система управління безпекою підприємства	2	2
8	Тема 8. Форми управління безпекою підприємства	-	-
	Разом	14	4

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
		073МЕН_мд_2021[8](БА)	073МЕН_мз_2021 [8](БА, л.н.)
1	Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі	7	10
2	Тема 2. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі	7	10
3	Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	7	12
4	Тема 4. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки	7	6
5	Тема 5. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі	7	12
6	Тема 6. Складові безпеки підприємства	7	8
7	Тема 7. Система управління безпекою підприємства	7	6
8	Тема 8. Форми управління безпекою підприємства	11	12
	В т. ч. індивідуальна робота: контрольна робота	-	20
	Разом	60	76

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація цього напрямку роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання, яке виконується самостійно здобувачем вищої освіти в позааудиторний час у вигляді контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	- виконання вправ на практичних заняттях - виконання завдань самостійної роботи - екзамен
ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	- виконання вправ на практичних заняттях - розв'язування тестів - виконання завдань самостійної роботи - екзамен
ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	- виконання вправ на практичних заняттях - виконання завдань самостійної роботи - екзамен
ПРН 16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення	- виконання вправ на практичних заняттях - виконання завдань самостійної роботи - розв'язування тестів екзамен

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти 073МЕН_мд_2021[8](БА), 073МЕН_мз_2021[8](БА, л.н.)

Теми занять	Програмні результати навчання				Разом
	ПРН1	ПРН2	ПРН6	ПРН16	
Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі	+	+			2
Тема 2. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі		+	+	+	3
Тема 3. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	+			+	2
Тема 4. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки	+		+		2
Тема 5. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі		+	+	+	3
Тема 6. Складові безпеки підприємства				+	1
Тема 7. Система управління безпекою підприємства	+	+	+		3
Тема 8. Форми управління безпекою підприємства		+		+	2
Разом	4	5	4	5	18
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	22	28	22	28	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	13	17	13	17	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	22	22	13
ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	28	28	17
ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	22	22	13
ПРН 16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення	28	28	17
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми контролю результатів навчання (Денна форма навчання : 073МЕН_мд_2021[8](БА))

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Виконання вправ на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Розв'язування тестів		Екзамен		Разом	
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	7	12	4	6	-	-	2	4	13	22
ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	7	12	4	6	2	4	4	6	17	28
ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	7	12	4	6	-	-	2	4	13	22
ПРН 16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення	7	12	4	6	2	4	4	6	17	28
Разом	28	48	16	24	4	8	12	20	60	100

**Форми контролю результатів навчання (Заочна форма навчання :
073МЕН_мз_2021[8](БА, л.н.))**

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Виконання вправ на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)		Розв'язування тестів		Екзамен		Разом	
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	4	6	7	12	-	-	2	4	13	22
ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	4	6	7	13	2	3	4	6	17	28
ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	4	6	7	12	-	-	2	4	13	22
ПРН 16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення	4	6	7	13	2	3	4	6	17	28
Разом	16	24	28	50	4	6	12	20	60	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (Денна форма навчання : 073МЕН мд 2021[8](БА))

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Екзамен	
Тема 1. Сутність та роль тайм-менеджменту в процесі управління	7	3	4*	20	10
Тема 2. Аналіз витрат робочого часу менеджера	7	3			10
Тема 3. Встановлення пріоритетів при опрацюванні управлінських рішень	7	3			10
Тема 4. Планування робочого часу менеджера	7	3			14
Тема 5. Цілевстановлення в системі тайм-менеджменту	7	3	4*		10
Тема 6. Самоконтроль і самомотивація	7	3			10
Тема 7. Заходи проти нерационального використання часу менеджера	6	3			9
Тема 8. Комп'ютеризація та автоматизація управління часом	-	3			7
Екзамен	-	-	-		20
Разом	48	24	8	20	100

* тестовий контроль здійснюється за чотирма вивченими темами на практичному занятті в кінці опанування теми 4 та теми 8.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних вправ

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
6(7)	Здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті.
4-5	Здобувач вищої освіти продемонстрував достатній рівень знань навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
	забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки. Висока активність на занятті
2-3	Здобувач вищої освіти продемонстрував середній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувачем вищої освіти навчального матеріалу, допускаючи при цьому ряд помилок. Відповіді містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача вищої освіти як середні. Висока активність на занятті.
1	Здобувач вищої освіти продемонстрував задовільний рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувачем вищої освіти навчального матеріалу. Незначна активність на занятті.
0	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Пасивна поведінка на занятті.

Шкала та критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
3	на високому рівні – здобувач вищої освіти вірно розкриває питання самостійної роботи, яке містить окремі елементи критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного

	та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення; здобувач вищої освіти демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки
2	на середньому рівні – здобувач вищої освіти демонструє знання і розуміння основних положень питання самостійної роботи, яке містить окремі елементи критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді
1	на достатньому рівні – здобувач вищої освіти демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання самостійної роботи, яке містить окремі елементи критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді
0	на низькому рівні – здобувач вищої освіти демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання самостійної роботи, яке містить окремі елементи критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення; наявні суттєві помилки; висновки неповні

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестових завдань

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
4,0	здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, не допустив помилок;
3,8	здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив одну помилку;
3,6	здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив дві помилки;
3,4	здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтовування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив три помилки;

	заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив сімнадцять помилок;
0,4	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив вісімнадцять помилок;
0,2	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив дев'ятнадцять помилок;
0,0	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив двадцять помилок або не виконав тестове завдання.

(20 питань – ціна вірної відповіді 0,2 балів):

Формою семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» є екзамен.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	5	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади. Демонструє високий рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення
	4	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять. Демонструє достатній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення
	3	Здобувач вищої освіти демонструє середній рівень знань, при цьому відповідь не досить повна, проте логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять. Демонструє середній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію

		для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення
	2	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади. Демонструє задовільний рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
	1	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять. Демонструє низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти. Демонструє низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
Максимальна кількість балів	10 балів	
для тестового завдання**	10	Кількість правильних відповідей на тестові завдання Здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибрів та використанні необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, не допустив жодної помилки;

		забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив шість помилок;
	3	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибрав та використанні необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив сім помилок;
	2	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибрав та використанні необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив вісім помилок;
	1	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибрав та використанні необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив дев'ять помилок;
	0	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибрав та використанні необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив десять помилок або не виконав тестове завдання
Максимальна кількість балів	10 балів	
Всього	20 балів	

*екзамен складається з 2 теоретичних питань

** 10 тестових завдань

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (Заочна форма навчання :
073МЕН мд 2021[8](БА))**

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)	Розв'язування тестів	Екзамен	
Тема 1. Сутність та роль тайм-менеджменту в процесі управління	-	50	3**	20	-
Тема 2. Аналіз витрат робочого часу менеджера	-				-
Тема 3. Встановлення пріоритетів при опрацюванні управлінських рішень	-				-
Тема 4. Планування робочого часу менеджера	8		11		
Тема 5. Цілевстановлення в системі тайм-менеджменту	8		8		
Тема 6. Самоконтроль і самомотивація	8		11		
Тема 7. Заходи проти нераціонального використання часу менеджера	-		-		
Тема 8. Комп'ютеризація та автоматизація управління часом	-		50		
Екзамен	-	-	-	20	
Разом	24	50	6	20	100

** тестовий контроль здійснюється за чотирма вивченими темами на практичному занятті в кінці опанування теми 4 та теми 8.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних вправ

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
8	Здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті.
6-7	Здобувач вищої освіти продемонстрував достатній рівень знань навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
	непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки. Висока активність на занятті
4-5	Здобувач вищої освіти продемонстрував середній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувачем вищої освіти навчального матеріалу, допускаючи при цьому ряд помилок. Відповіді містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача вищої освіти як середні. Висока активність на занятті.
2-3	Здобувач вищої освіти продемонстрував задовільний рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувачем вищої освіти навчального матеріалу. Незначна активність на занятті.
0-1	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Пасивна поведінка на занятті

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь студентів
Теоретичне*	11-15	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна. Демонструє високий рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах;

		ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
	6-10	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна. Демонструє середній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
	0-5	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки. Демонструє низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
Максимальна кількість балів	<i>15 балів</i>	
Професійно-орієнтоване (практичне завдання)**	15-20	Кількісна обробка результатів виконана правильно. Аналіз детальний та послідовний. Робота написана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів. Демонструє високий рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
	10-14	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками, проте є незначні стилістичні та граматичні помилки. Демонструє середній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення. Демонструє середній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних

		умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
	5-9	Кількісна обробка результатів виконана правильно але не повно. Є незначні стилістичні та граматичні помилки. Демонструє задовільний рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
	0-4	Найявні помилки у кількісному аналізі результатів дослідження. Є стилістичні та граматичні помилки. Демонструє низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
Максимальна кількість балів	20 балів	
Всього	50 балів	

контрольна робота має

*2 теоретичні питання

** 1 професійно-орієнтоване (практичне завдання)

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестових завдань

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
3,0	здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, не допустив помилок;
2,8	здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив одну помилку;
2,6	здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив дві помилки;
2,4	здобувач вищої освіти продемонстрував достатній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив три помилки;
2,2	здобувач вищої освіти продемонстрував достатній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив чотири помилки;
2,0	здобувач вищої освіти продемонстрував достатній рівень знань щодо навиків

	ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив п'ять помилок;
1,8	здобувач вищої освіти продемонстрував середній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив шість помилок;
1,6	здобувач вищої освіти продемонстрував середній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив сім помилок;
1,4	здобувач вищої освіти продемонстрував середній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибрав та використав необхідного наукового, критичного ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив вісім помилок;
1,2	здобувач вищої освіти продемонстрував посередній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив дев'ять помилок;
1,0	здобувач вищої освіти продемонстрував посередній рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив десять помилок;
0,8	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив одинадцять помилок;
0,6	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив дванадцять помилок;
0,4	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив тринадцять помилок;
0,2	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив чотирнадцять помилок;
0,0	здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення, допустив п'ятнадцять помилок або не виконав тестове завдання

(15 питань – ціна вірної відповіді 0,2 балів):

Формою семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» є екзамен.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	5	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади. Демонструє високий рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення
	4	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять. Демонструє достатній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення
	3	Здобувач вищої освіти демонструє середній рівень знань, при цьому відповідь не досить повна, проте логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять. Демонструє середній рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення
	2	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади. Демонструє задовільний рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
	1	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.

		Демонструє низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти. Демонструє низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибору та використання необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах; ідентифікації проблеми в організації та обґрунтування методів їх вирішення; прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробку заходів щодо їх мінімізації та усунення.
Максимальна кількість балів	10 балів	
		Кількість правильних відповідей на тестові завдання
для тестового завдання**	10	Здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибрів та використанні необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, не допустив жодної помилки;
	9	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо критичного осмислювання, вибрів та використанні необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив одну помилку;
	8	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо критичного осмислювання, вибрів та використанні необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив дві помилки;

		забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив вісім помилок;
	1	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибрав та використав необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив дев'ять помилок;
	0	Здобувач вищої освіти продемонстрував низький рівень знань щодо навиків критичного осмислювання, вибрав та використав необхідного наукового, методичного та аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах ідентифікації проблеми в організації та обґрунтуванні методів їх вирішення, прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, проведення кількісного та якісного аналізу ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення, допустив десять помилок або не виконав тестове завдання
Максимальна кількість балів	10 балів	
Всього	20 балів	

*екзамен складається з 2 теоретичних питань

** 10 тестових завдань

12. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Дячков Д. В. Управлінські аспекти інформаційної безпеки: теорія, методологія, практика : монографія. Полтава : Вид-во : «Інтер-М», 2019. 424 с.
2. Маркіна І. А., Дячков Д. В. Управління безпекою в бізнес-середовищі: навч. посіб. Полтава : Вид-во «Сімон», 2017. 205 с.
3. Diachkov D. Formation of the information security policy of an enterprise : collective monograph. *Theory and practice of social, economic and technological changes*. Nemoros. Prague, 2018. P. 277–284.
4. Diachkov D. Peculiarities of classification of information security threats for different subjects of information relations : collective monograph. *Management of the 21st century: globalization challenges*. Nemoros s.r.o., Prague, 2018. P. 289–296.
5. Diachkov D. Respective development trends IT-technologies and information protection technologies. *Security of the XXI century: national and geopolitical aspects* : collective monograph / in edition I. Markina. Nemoros s.r.o., 2020. P. 89–95.
6. Diachkov D. Threats to information security: monitoring aspect. *Management of the 21st century : globalization challenges*. Issue 2 : collective monograph. Prague: Nemoros s.p.o., 2019. P. 60–65.
7. Markina I., Adedeji Oke, Diachkov D. Monitoring the level of sustainable development of the enterprise. *Problems and Perspectives in Management*. Vol. 15, Issue 1, 2017. P. 210–220. (1,04 друк. арк. / 0,35 друк. арк.).
8. Markina I., Aranchii V., Diachkov D., Romanchenko Yu., Syomych M. Economic

security management: Innovative leadership. Advanced trends in ICT for innovative business management : monograph. Edited By Katarzyna Szymczyk, Ibrahiem M. M. El Emary. *Taylor & Francis eBooks*. 2021. 298 p. URL : <https://www.routledge.com/Advanced-Trends-in-ICT-for-Innovative-Business-Management/Szymczyk-El-Emary/p/book/9781003028932>

9. Markina I., Diachkov D., S'omych M. The influence of the shadow economy on the socio-economic development of Ukraine. *Perspectives – journal on economic*. Issues. 28 jún 2017. Vol. 5. P. 37–50.

10. Markina I., Syomych M., Diachkov D. Cybercrime as a leading threat to information security in the countries with transitional economy. Proceedings of the 2nd *International Conference on Social, Economic and Academic Leadership (ICSEAL 2018)*. URL: <https://www.atlantispress.com/proceedings/icseal-18/25904333>.

11. Markina I., Diachkov D. Information security audit specificity. *Modern Science – Moderi veda*. 2019. №1. P. 31–38.

12. Markina I., Diachkov D. The main features of information warfare in the modern business sector. *Scientific letters of academic society of Michal baludansky*. 2016. 4 (2). P. 82–84.

13. Markina I., Safonov Yu., Zhylynska O., Diachkov D., Varaksina E. Defining the dimensions of national security, financial security and food supply chain in Ukraine. *International Journal of Supply Chain Management*. 2018. Vol 7. № 6. URL : <http://ojs.excelingtech.co.uk/index.php/IJSCM/article/view/2559>.

14. Дячков Д. В., Потапюк І.П., Капран І.В. Економічна безпека в системі стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/173>.

15. Дячков Д. В., Вовк М. О., Боскіна М. Г. Особливості техніко-технологічного менеджменту інформаційної безпеки підприємства в умовах бізнес-середовища. *Економіка та суспільство*. 2021. № 23/2021. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/163>.

16. Дячков Д. В. Методичні підходи до оцінки інформаційної безпеки підприємства. *Вісник Сумського національного аграрного університету : Серія «Економіка і менеджмент»*. 2017. № 12 (74). С. 87–92.

17. Дячков Д. В. Особливості впровадження стандартів інформаційної безпеки на вітчизняних підприємствах. *Економічний розвиток : теорія, методологія, управління* : збірник статей за матер. IV Міжнарод. наук.-практ. конф. Будапешт-Прага-Київ, 2016. С. 104–112.

18. Дячков Д. В. Розробка методологічних засад оцінювання та діагностики інформаційної безпеки підприємств агропродовольчої сфери. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Том 4. № 3. С. 188–197.

19. Дячков Д. В. Структурно-функціональні параметри інформаційної безпеки. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики* : колективна монографія / за ред. І. А. Маркіної. Полтава: В-во «Сімон», 2017. С. 585–595.

20. Дячков Д. В. Теоретичні основи дослідження сутності інформаційної безпеки. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Полтава : ПДАА, 2016. Вип. 2 (13). С. 110–116.

21. Дячков Д. В. Формування моделі інформаційної безпеки. *Причорноморські економічні студії*: науковий журнал. О. : ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2017. С. 263–267.

22. Дячков Д. В. Формування моделі політики інформаційної безпеки на основі концепцій «глибинного захисту». *Підприємництво і торгівля : збірник наукових праць*. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету. 2019. Вип. 25. С. 116–122.

23. Дячков Д. В. Характеристика сучасних загроз системі управління

інформаційною безпекою аграрних підприємств. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2019. Випуск 6.1-1 (56). С. 172–178.

24. Дячков Д. В., Батура В. Ю., Сокирко І. А. Формування організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка та управління*. К. : ВД «Гельветика», 2019. Т. 30 (69). № 5. Ч. 2. С. 31–36.

25. Дячков Д. В., Кіт В. В., Паскаль А. В. Технологія забезпечення інформаційної безпеки підприємства. *Економічний форум*. Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2018. № 4. С. 157–162.

26. Дячков Д. В., Черниш І. В., Потапюк І. П. Особливості забезпечення економічної безпеки в контексті інформатизації соціально-економічних відносин. *Менеджмент у XXI сторіччі: методологія і практика* : монографія / колектив авторів за ред. д-ра екон. наук І. А. Маркіної. Полтава : В-во «Сімон», 2015. С. 160–174.

27. Дячков, Д. В. Стратегічні напрями управління інформаційною безпекою підприємств агропродовольчої сфери. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Том 4. № 4. С. 70–78.

28. Зось-Кіор М. В., Дячков Д. В., Павлик Р. В. Система економічної безпеки підприємства: поняття, принципи, сутність. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2019. № 5. С. 103–109.

29. Маркіна І. А., Дячков Д. В. Організаційні засади створення віртуальної платформи «забезпечення інформаційної безпеки підприємств агропродовольчої сфери» на засадах інтелектуального краудсорсингу. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка : Економічні науки*. 2019. Вип. 202. С. 450–461.

Допоміжна

1. Варналій З.С., Гончарук А.Я., Жаліло Я.А. та ін. Тіньова економіка: сутність, особливості та шляхи легалізації. К.: Знання, 2009. 647 с.

2. Донець Л. І., Ващенко Н. В. Економічна безпека підприємства : навч. посібн. для студ. вищ. навч. Закладів. К. : ЦУЛ, 2008. 239 с.

3. Мазур І. Детенізація економіки України: теорія та практика: монографія. К.: ВПЦ «Київський університет», 2006. 239 с.

4. Баженова О. Економічна безпека України : сучасний етап. *Банківська справа*. №1, 2008. С. 52-61.

5. Баженова О. В. Методика визначення оцінки економічної безпеки держави. *Актуальні проблеми підприємницької діяльності в Україні*. Вип. 3, 2003. С. 4-9.

6. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення : [монографія]. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. 209 с.

7. Лех Г. А., Табачук А. Я. Особливості тіньової економіки в Україні. *Науковий вісник НЛТУ України*. Львів, 2010. Вип. 20.9. С. 186-192.

8. Мазур І. І. Детенізація економіки як пріоритет економічної безпеки України. Статегічні пріоритети. 2008. № 3 (9). С. 76-84.

Інформаційні ресурси

1. http://libfree.com/165060163-onomikaekonomichna_bezpeka__koristin_oye.html
2. http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2010/Shevchenko_2009.pdf
3. <http://westudents.com.ua/knigi/368-natsionalna-bezpeka-ukrani-lpkan-va.html>
4. subject.com.ua/economic/safety/
5. <http://econ.me.pn/tenevaya-ekonomika-uchebnoe-posobie-dlya.html>
6. http://stud.com.ua/51850/ekonomika/vidi_tinovoyi_ekonomiki
7. <http://epi.cc.ua/tenevaya-ekonomika-33647.html>
8. http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/4466/1/Shadow_econ.pdf